Charlie Chaplin (1889-1977) :)

Vlastným menom Charles Spencer Chaplin, americký herec, režisér, scenárista a skladateľ anglického pôvodu. Vymyslel a stvárnil nezabudnuteľnú postavičku tuláka Charlieho, ktorý vo vyčaptaných topánkach, s pinčom na hlave a paličkou v ruke bojuje smiechom proti nespravodlivosti a ľudskej hlúposti. Nakrútil desiatky krátkych filmov a niekoľko dlhometrážnych.

Narodil sa 16. aprila 1889 v Londýne. Jeho rodičia, Charles Spencer starší a Hannah Harriette Hillová, boli varietní umelci. Napriek atmosfére zábavného priemyslu, ktorá ovládala celý ich život, mali Charles a jeho nevlastný brat Sydney detstvo ako vystrihnuté z kníh Charlesa Dickensa – plné biedy, hladovania, chudobincov. Charles bol veľmi utiahnuté dieťa. Nenávidel spoločnosť ostatných detí a nevedel s nimi komunikovať. Ako by sme povedali dnes: bol mamičkiným maznáčikom. Matka bola preňho zdrojom inšpirácie, učil sa od nej nielen hereckým technikám, ale aj životným postojom. Jeho otcovi, bohémskemu umelcovi, rodinný život nesvedčal. Preto zanedlho po Charlesovom narodení rodinu opustil. Charles prvýkrát vystúpil na dosky, ktoré znamenajú svet, ako päťročný. Zastúpil matku, ktorá pri spievaní náhle stratila hlas. Jeho vystúpenie bolo také zábavné, že mu ľudia hádzali na javisko drobné mince. Salvu smiechu Charles vyvolal, keď prestal spievať, pozbieral peniaze a potom pokračoval v speve, akoby sa nechumelilo. Aj napriek takýmto drobným úspechom však rodina nemala dosť peňazí na normálny život. Matka sa odsťahovala do londýnskeho chudobinca, Charles a Sydney museli odísť do Hanwellskej školy pre siroty a chudobné deti. A neskôr ich postihol ďalší úder osudu. U ich matky sa prejavila duševná choroba a chlapcov sa ujal otec. Ten na tom nebol oveľa lepšie. Bol to ťažký alkoholik a dával sa vydržiavať svojou milenkou. Alkoholizmus bol častou chorobou väčšiny umelcov a taktiež i príčinou smrti len 38 ročného Charlesa Spencera Chaplina staršieho. Od tejto chvíle sa obaja bratia museli živiť takmer sami. Vrátili sa síce k matke, tá však nebola schopná postarať sa o nich. Keďže Charlie vedel jediné – rozosmievať ľudí, rozhodol sa živiť sa tým. V sedemnástich sa pridal k revue Freda Karnoa, s ktorým cestoval po celej Amerike. V novembri 1913 podpísal kontrakt s Mackom Sennettom z firmy Keyston a odišiel do Hollywoodu. Jeho prvý film *Making a Love* mal premiéru vo februári 1914. V tom istom roku nakrútil ďalších 35 filmov. Jeho značkou sa stal tulák so štetkou fúzov, s pinčom a bambusovou paličkou, v príliš voľných nohaviciach a obrovských topánkach. Ako sám neskôr povedal, k svojmu imidžu prišiel vlastne náhodou: ,,Nemal som poňatia, ako by mala moja postava vyzerať. Jednoducho som otvoril skriňu a navliekol na seba prvé, čo som uvidel. A keďže som sa nevedel rozhodnúť, či má byť tulák mladý alebo starý, pridal som mu ešte fúzy, aby nebolo také ľahké určiť vek.“ Vďaka tejto postavičke dosiahol Charlie obrovský úspech. Ľudia ho milovali. A on konečne zarábal veľké peniaze. V roku 1919 založil spolu s hercom Douglasom Fairbanksom, jeho manželkou herečkou Mary Pickfordovou a režisérom D. W. Griffithom spoločnosť United Artists. A ešte intenzívnejšie pokračoval v nakrúcaní grotesiek. Nemé filmy ako *Kid*, *Zlatá horúčka*, *Svetlá veľkomesta* neskôr vystriedali zvukové, tie však neboli o nič menej úspešné. Obrovský úspech zožal napríklad *Diktátor* z roku 1940.

Okrem herectva mal však Charlie Chaplin veľký talent ešte na niečo – zvádzať neplnoleté dievčiny. Jeho prvá manželka Mildred Harrisová mala len 16 rokov. On bol o 14 rokov starší. Aj jeho ďalšia žena, Lita Greyova, mala v čase sobáša 16 rokov, on však už 35. Porodila mu dve deti, napriek tomu sa po dvoch rokoch rozviedli. S 19-ročnou Paulette Godardovou, ktorú si zobral ako 44-ročný, im manželstvo vydržalo iba 6 rokov. V júni roku 1943 sa oženil so svojou štvrtou a poslednou ženou. Osemnásťročnej dcére dramatika Eugena O'Neilla, Oone, tridsaťšesťročný vekový rozdiel neprekážal. Porodila mu osem detí a vydržala s ním až do jeho smrti. Napriek tomu, že si rodený Londýnčan vybudoval v Amerike obrovskú kariéru, táto krajina mu nikdy k srdcu neprirástla.

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

Nikdy nezažiadal o občianstvo, čo sa mu v 50. rokoch vypomstilo. Mccarthizmus zasiahol kruto aj do jeho života. Dostal sa na listinu podozrivých z protiamerickej činnosti. V roku 1952, keď odcestoval do Británie na premiéru svojho najnovšieho filmu *Limelight*, ešte na lodi dostal správu, aby sa už do Ameriky nevracal, pretože ho tam nepustia. Hrdý Chaplin sa s celou rodinou presťahoval do Švajčiarska. Do Ameriky sa vrátil už iba raz, v roku 1972, keď mu Akadémia udelila Oscara za celoživotné dielo. Bol dojatý, napriek tomu tu však už nechcel ostať. Vrátil sa domov do Vevey, kde 25. decembra 1977 ako 88-ročný zomrel. Odišiel pokojne, v spánku, obklopený rodinou. Ešte raz sa však jeho meno ocitlo na prvých stránkach novín. V marci 1978 totiž niekto telo ukradol z rodinnej hrobky. Polícii sa ho podarilo nájsť až 18. mája toho istého roku.

Z režisérsko-hereckej filmografie: *Kid* (1921), *Diktátor* (1940), *Svetlá veľkomesta* (1931), *Cirkus* (1928)...

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania